

Смаль Д. В., студ. гр. БПМ-20
Науковий керівник канд. філос. наук,
доц. Множинська Р.В.
Київський національний університет
технологій та дизайну

АНТРОПОЦЕНТРИЗМ ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ

Філософія Відродження ставила і прагнула вирішити важливі філософські проблеми. В цілому філософське мислення цього періоду прийнято називати антропоцентричним, в центрі уваги якого була людина. Епоха пробудження особи, яка ще не усвідомила свої можливості. Звідси – характерна риса світогляду епохи Відродження: орієнтація на мистецтво в цілому. Людина вже розглядається, як особистість, що не приховує в своїх глибинах різні можливості та здібності. Піднесення розумових та творчих сил людини потягли за собою своєрідну «реабілітацію» і людської тілесності, а її всебічна діяльність стає ідеалом людини епохи Ренесансу [3, с. 29].

XV-XVI ст. в історії філософської думки прийнято називати епохою Відродження. Відродження античної культури під впливом суттєвих змін в соціально-економічному та духовному житті Західної Європи. Праця, розум пов'язувалися не стільки з божою милістю, скільки з людськими можливостями. Зростала повага до земної людини, яка перемагає, досягає мети, користується радощами життя, відчуває піднесення у боротьбі.

Освоєння глибини та характеру впливу ідей антропоцентризму та гуманізму на подолання духовної диктатури і деспотії церкви сприяло виникненню нової культури, зверненої до земних справ, прагненню людей до щасливого життя, а також виникнення нової філософії і науки, яка досягла небувалого розквіту у той період [3, с. 311].

Проаналізувавши історію філософії, стає зрозуміло що епоха Відродження сформувалася на підґрунті досягнень середньовічної культури, зокрема, періоду пізнього середньовіччя, коли феодальне суспільство досягло найвищого розвитку і зазнало великих змін. Відбулося піднесення економіки і культури міст, з'явилися нові технічні винаходи (друкарський верстат, компас та ін.), розвинулося кораблебудування і мореплавство, зроблено великі географічні відкриття. У царині культури посилюється боротьба за звільнення філософської думки від догматів церкви. З'являються нові знання і течії, які не вкладалися в середньовічну філософсько-богословську систему. Саме це відіграло величезну роль у становленні і розвитку культури Відродження. Звідси пішла і назва доби, її культурні діячі зуміли відродити античну спадщину і надати їй великого практичного значення [1, с. 21].

Формується нова самосвідомість людини, її активна життєва позиція, з'являється відчуття особистої сили та таланту. Ідеалом людини епохи Відродження є її різнобічна діяльність. Виникає тип культурного, гуманістичного індивідуалізму, який орієнтується не на практичну

економічну діяльність (буржуазний індивідуалізм), а на культуру. Пріоритетним в ієрархії духовних цінностей стає не походження чи багатство, а особисті достоїнства та благородство. Основним сенсом життя гуманісти вважали заняття філософією, літературою, стародавніми мовами, вивчення античної спадщини. Культура постає головним критерієм людської гідності та шляхетності. Тому гуманісти проповідують шляхи індивідуального вдосконалення через прилучення до культури. Гуманізм Відродження спирається вже переважно не на релігію, а на мистецтво та науку. Об'єктом їхнього вивчення стала людина, усе людське. Звідси і назва цих діячів – гуманісти [2, с. 291].

Підсумовуючи викладене можемо зазначити, що епоха Ренесансу зробила вагомий внесок в ціннісну, особисту парадигму людей того періоду. Прагнення до істини, зростання духовності, творче мислення і сміливість пошуку нових ідей, критичність і самокритичність розуму, уміння використовувати попередній досвід – такі риси потрібно постійно формувати у собі сьогодні.

Література

1. Горський В. С. Історія української філософії. Навч. посібник. 4-те доп. вид. К. : Наукова думка, 2019.
2. Коложний А.М., Филипович Л.О. Релігійна духовність українців: вияви, постаті, стан. Львів: Логос, 2016.
3. Кралюк П.М. Особливості вияву національної свідомості в українській суспільній думці XVI – пер. пол. XVII ст. Луцьк: Надстир'я. 2016.

Лазарів Є.М., студ. гр. БШМК-20
Науковий керівник канд. філос. наук,
доц. Множинська Р.В.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ЕВОЛЮЦІЯ ЕТНІЧНОЇ САМОСВІДОМОСТІ У ЛАТИНОМОВНОМУ СПАДКУ УКРАЇНСЬКИХ ГУМАНІСТІВ

Еволюція від етнічної самосвідомості до самосвідомості національної відбувалася в Україні не тільки серед окремих суспільних станів, але і в переконаннях окремих особистей-гуманістів: С. Оріховського, С.Кленовича, С.Пекаліда, М. Смотрицького, А. Чагровського, М. Пашковського, К. Саковича, І. Домбровського, З. Копистенського, анонімного автора «Epicedion» - у, П. Беринди, Й. Верещинського. Високу українську національну самосвідомість цих авторів засвідчують й самі назви їхніх творів: «Роксоланія» Кленовича, «Дніпрові камени» Домбровського, «Дума Україна» Чагровського тощо. Їх зміст засвідчує, що їхні автори вважають українців державним народом і доводять це розлогими екскурсами в історію княжої доби